

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 30. august 2006
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2005-740-0030
Dok.: BGJ40205

UDKAST

Forslag
til

Lov om ændring af retsplejeloven

(Gennemførelse af parallelaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager)

§ 1

I retsplejeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 910 af 27. september 2005, som ændret senest ved lov nr. 542 af 8. juni 2006, foretages følgende ændring:

1. Efter § 159 indsættes:

»§ 159 a. Bestemmelserne i aftale af 19. oktober 2005 mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager samt bestemmelserne i forkyndelsesforordningen gælder her i landet.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om gennemførelse af stk. 1.

Stk. 3. Justitsministeren kan bestemme, at ændringer af og gennemførelsesforanstaltninger til den i stk. 1 nævnte forordning gælder her i landet og kan fastsætte nærmere bestemmelser om gennemførelse heraf.

§ 2

Justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Lovforslaget har til formål at gennemføre aftale af 19. oktober 2005 mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager i dansk ret. Ved aftalen tilknyttes Danmark ved en såkaldt parallelaftale på mellemstatsligt grundlag reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelsesforordningen), således at reglerne i forordningen, der hidtil ikke har omfattet Danmark, kommer til at gælde også mellem Danmark og de øvrige EU-medlemsstater.

Forkyndelsesforordningen har til formål at forbedre og fremskynde fremsendelsen af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager mellem EU-medlemsstaterne og indeholder bl.a. regler om forkyndelse af dokumenter på tværs af grænserne. F.eks. er korrekt forkyndelse af stævningen eller andre dokumenter ofte nødvendig i retssager for at sikre, at modtageren er bekendt med kravet og kan varetage sine interesser i sagen. Korrekt forkyndelse kan efter omstændighederne også være en betingelse for, at dommen, hvis der er tale om en udeblivelsesdom, senere kan anerkendes og fuldbyrdes i en anden EU-medlemsstat.

Forkyndelsesforordningen er vedtaget med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV. Som følge af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender deltog Danmark ikke i vedtagelsen af forordningen, og forordningen er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark, jf. pkt. 3 nedenfor.

Forordningen har inden for Den Europæiske Union med undtagelse af Danmark erstattet Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål (Haagerforkyndelseskonventionen). I forholdet mellem Danmark og de øvrige EU-lande gælder fortsat reglerne i Haagerforkyndelseskonventionen.

Med henblik på at der kommer til at gælde de samme regler om forkyndelse på tværs af grænserne i EU for Danmark som for de øvrige EU-lande har regeringen efter forelæggelse for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg anmodet om, at Danmark på mellemstatsligt grundlag bliver tilknyttet forkyndelsesforordningen. Regeringen har tilsvarende anmodet om, at Danmark på mellemstatsligt grundlag bliver tilknyttet bl.a. Bruxelles I-forordningen (Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område). Den 19. oktober 2005 har Fællesskabet og Danmark undertegnet såkaldte parallelaftaler, hvorefter Danmark tilknyttes de nævnte forordninger på mellemstatsligt grundlag. En sådan parallelaftale kan indgås med respekt af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender, idet afgørelsen truffet af Det Europæiske Råd i

Edinburgh den 12. december 1992 fastlagde, at Danmark deltager fuldt ud i det mellemstatslige samarbejde om retlige og indre anliggender. Forbeholdet retter sig alene mod, at en del af samarbejdet ved Amsterdam-traktaten, der trådte i kraft den 1. maj 1999, blev overstatsligt. En parallelaftale indgås og gennemføres i dansk ret på samme måde som andre mellemstatslige aftaler (traktater).

Det bemærkes, at der på Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations område er indgået lignende parallelaftaler vedrørende Dublinforordningen og Eurodacforordningen (Rådets forordning (EF) nr. 343/2003 af 18. februar 2003 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der indgives af en tredjelandstatsborger i en af medlemsstaterne, med senere ændringer og Rådets forordning (EF) nr. 2725/2000 af 11. december 2000 om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af Dublinkonventionen med senere ændringer). Disse parallelaftaler er gennemført i dansk ret ved lov nr. 323 af 18. maj 2005 om ændring af udlændingeloven (Tilknytning til Eurodacforordningen og Dublinforordningen på mellemstatsligt grundlag).

Med vedtagelsen af lovforslaget giver Folketinget i medfør af grundlovens § 19 samtykke til, at regeringen på Danmarks vegne tiltræder parallelaftalen om dansk tilknytning til forkyndelsesforordningen.

Der er samtidig fremsat et særskilt lovforslag om gennemførelse af parallelaftalen om Bruxelles I-forordningen (parallelaftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Danmark om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område) (L ...).

2. Gældende ret

2.1. Retsplejelovens regler om forkyndelse

Retsplejelovens kapitel 17 (§§ 153-165) indeholder regler om forkyndelse. Efter retsplejelovens § 153, stk. 1, skal processuelle meddelelser forkyndes i civile sager, medmindre andet er bestemt i loven.

Efter retsplejelovens § 155 kan forkyndelse ske ved *brevforkyndelse*, *digital forkyndelse*, *postforkyndelse* eller *stævningsmandsforkyndelse*. Reglerne om digital forkyndelse træder i kraft efter justitsministerens bestemmelse og er endnu ikke trådt i kraft.

Ved *brevforkyndelse* sendes eller afleveres meddelelsen til den pågældende, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen på en genpart af dokumentet eller et særligt modtagelsesbevis.

Ved *digital forkyndelse* gøres meddelelsen tilgængelig ved digital kommunikation for modtageren, der samtidig anmodes om at bekræfte modtagelsen. Anvendelse af denne forkyndelsesform kræver modtagerens samtykke, jf. retsplejelovens § 154, stk. 2.

Ved *postforkyndelse* sendes meddelelsen til modtageren i brev med afleveringsattest, mens meddelelsen ved *stævningsmandsforkyndelse* afleveres til modtageren. Postforkyndelse og stævningsmandsforkyndelse bør så vidt muligt ske for modtageren personligt, men kan efter reglerne

i retsplejelovens § 157 også ske bl.a. på bopælen for husstandsmedlemmer og på arbejdsstedet for arbejdsgiver eller ansatte over 18 år.

Regler om forkyndelse over for personer med bopæl eller opholdssted i udlandet (processuelle udlændinge) findes i retsplejelovens §§ 158 og 159.

Hvis modtageren har kendt bopæl eller opholdssted i udlandet, og post- eller stævningsmandsforkyndelse ikke kan ske her i landet, sker forkyndelse ved brevforkyndelse eller på den måde, der er foreskrevet ved konvention eller ved vedkommende lands lov, jf. § 158.

Forkyndelse kan efter § 159 foretages i Statstidende, såfremt modtagerens bopæl, opholdssted eller arbejdssted her i landet ikke kan oplyses, eller vedkommende fremmede myndighed undlader at efterkomme en anmodning om forkyndelse efter § 158. I sidstnævnte tilfælde sendes meddelelsen desuden med posten til modtageren.

I civile sager kan en part give afkald på forkyndelse eller udpege en person, over for hvem forkyndelse kan ske, jf. retsplejelovens § 160. Har en part i en civil sag antaget en advokat til at føre sagen, kan forkyndelse i sagen ske for advokaten, jf. retsplejelovens § 161.

2.2. Haagerforkyndelseskonventionen og Den nordiske retshjælpsoverenskomst

Danmark har indgået flere internationale overenskomster om forkyndelse på tværs af grænserne. Den mest centrale er Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål (Haagerforkyndelseskonventionen). Danmark har tiltrådt Haagerforkyndelseskonventionen med virkning fra den 1. oktober 1969, jf. bekendtgørelse nr. 15 af 13. februar 1970.

Haagerforkyndelseskonventionen er i dag gældende i forhold til en lang række lande i og uden for Europa. Inden for Den Europæiske Union er Haagerforkyndelseskonventionen imidlertid afløst af reglerne i forkyndelsesforordningen, der har til formål yderligere at forenkle og forbedre fremsendelsen af dokumenter mellem landene. Som nævnt ovenfor i pkt. 1 gælder Haagerforkyndelseskonventionen fortsat i forholdet mellem Danmark og de øvrige EU-lande.

Efter Haagerforkyndelseskonventionen kan forkyndelse ske ved fremsendelse af dokumenter til en central myndighed i hver kontraherende stat, som modtager og gennemfører anmodninger om forkyndelse fra andre stater. For Danmarks vedkommende er Justitsministeriet udpeget som central myndighed.

Herudover indeholder Haagerforkyndelseskonventionen mulighed for, at forkyndelse kan ske

- uden anvendelse af tvang ved en konsulær eller diplomatisk repræsentation i modtagerstaten,
- ved postforkyndelse, eller
- ved fremsendelse direkte til den embedsmand i udlandet, som skal foretage forkyndelsen.

Danmark har dog taget forbehold over for den sidstnævnte forkyndelsesmåde, der således ikke kan anvendes ved forkyndelse af udenlandske dokumenter i Danmark.

Konventionen indeholder herudover særlige regler, der har til formål at beskytte sagsøgte mod visse udeblivelsesdomme. Under forudsætning af, at der efter domslandets lovgivning er pligt til at forkynde en stævning (eller et tilsvarende dokument) for sagsøgte, må dommeren efter konventionens artikel 15 ikke afgøre sagen, før det er konstateret, at stævningen i tilstrækkelig tid før retsmødet er forkyndt i de former, der i forkyndelseslandet er fastsat, eller er afleveret til sagsøgte personligt eller på bopælen under anvendelse af en anden af de fremgangsmåder, der er hjemlet i konventionen.

En kontraherende stat kan dog efter artikel 15, stk. 2, erklære, at dommeren kan afsige udeblivelsesdom, selv om bevis for forkyndelse eller faktisk aflevering ikke er modtaget, hvis stævningen er oversendt til forkyndelse efter en af de i konventionen hjemlede fremgangsmåder, der er gået mindst 6 måneder siden oversendelsen, og der på trods af enhver rimelig anstrengelse ikke er modtaget nogen bekræftelse på forkyndelse eller aflevering fra forkyndelseslandet. Endvidere kan dommeren i påtrængende tilfælde træffe bestemmelse om foreløbige eller sikrende foranstaltninger. Danmark har afgivet en sådan erklæring efter artikel 15, stk. 2.

Efter konventionens artikel 16 skal sagsøgte, der er dømt som udeblevet, have adgang til at anmode om genoptagelse, hvis sagsøgte uden egen skyld ikke i tide har fået kendskab til stævningen eller dommen, og sagsøgtes indsigelser ikke forekommer helt grundløse. Et land kan ved erklæring fastsætte en absolut frist på ikke under et år for anmodninger om genoptagelse. Danmark har ved erklæring fastsat en sådan et-årsfrist, jf. herved retsplejelovens § 367, hvorefter den, der er dømt som udebleven mv., kan kræve sagen genoptaget ved skriftlig anmodning til retten inden 4 uger fra dommens afsigelse. Retten kan undtagelsesvis genoptage sagen, hvis anmodning indgives senere, men inden et år efter afsigelsen. Genoptagelse kan betinges af, at sagsøgte betaler de sagsomkostninger, der er pålagt, eller stiller sikkerhed for betalingen.

Danmark har endvidere tiltrådt Den nordiske overenskomst af 26. april 1974 om gensidig retshjælp, jf. bekendtgørelse nr. 100 af 15. september 1975 (Lovtidende C), som indeholder regler om bl.a. forkyndelse mellem de nordiske lande. Efter overenskomsten kan anmodninger om forkyndelse fremsættes direkte over for den relevante myndighed, f.eks. direkte over for den domstol, der skal foranstalte forkyndelsen.

Danmarks tiltrædelse af Haagerforkyndelseskonventionen og Den nordiske overenskomst om gensidig retshjælp har kunnet ske uden gennemførelseslovgivning, idet konventionsforpligtelserne har kunnet opfyldes inden for rammerne af gældende lovgivning. Justitsministeriet har udarbejdet en vejledning om Haagerforkyndelseskonventionen (vejledning nr. 21 af 28. januar 1970 om Haagerkonvention af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile og kommercielle spørgsmål).

3. Forkyndelsesforordningen

Forkyndelsesforordningen (Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager, der trådte i kraft den 31. maj 2001, er vedtaget med hjemmel i EF-traktatens artikel 61 c, der henviser til artikel 65 om det grænseoverskridende civilretlige samarbejde, og artikel 67. Forordningen er derfor omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender, jf. protokol-len om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til EU-traktaten, og Danmark deltog således

ikke i vedtagelsen af forordningen, der ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

Forordningen indeholder bl.a. regler om forkyndelse på tværs af grænserne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager. Forordningen omfatter ikke forkyndelse mv. i straffesager. Forordningen er baseret på Haagerforkyndelseskonventionen, men reglerne er revideret med henblik på at forenkle og forbedre fremsendelsen af dokumenter på tværs af grænserne. Ændringerne omfatter bl.a. en mere direkte forbindelse mellem de involverede myndigheder, mulighed for anvendelse af mere moderne kommunikationsmidler og ensartede regler om oversættelse af dokumenter.

Forkyndelsesforordningen er knyttet som bilag til parallelaftalen, der er medtaget som bilag til lovforslagets bemærkninger.

3.1. Forkyndelsesforordningens indhold

Nedenfor gennemgås hovedpunkterne i forkyndelsesforordningen med særlig vægt på ændringerne i forhold til Haagerforkyndelseskonventionen, som i dag udgør grundlaget for forkyndelser mellem Danmark og de øvrige EU-lande.

Forordningens anvendelsesområde svarer til Haagerforkyndelseskonventionens. Forordningen finder således anvendelse i civile og kommercielle sager, hvor et retsligt eller udenretsligt dokument skal sendes fra en medlemsstat til en anden for at blive forkyndt. Forordningen finder ikke anvendelse, når adressen på den person, som dokumentet skal forkyndes for, er ukendt (artikel 1).

I modsætning til Haagerforkyndelseskonventionen, hvor fremsendelse af dokumenter skal ske til en central instans, er det efter forordningen udgangspunktet, at fremsendelse af dokumenter til forkyndelse kan ske direkte mellem de involverede myndigheder. Formålet hermed er at sikre en mere effektiv og hurtig gennemførelse af forkyndelsen.

Hver medlemsstat udpeger en eller flere ”*fremsendende instanser*” og ”*modtagende instanser*”, der er kompetente til henholdsvis at fremsende og modtage retslige og udenretslige dokumenter til forkyndelse (artikel 2). Medlemsstaterne kan dog vælge at udpege én fremsendende og modtagende instans, som varetager begge funktioner, hvilket sker for 5 år ad gangen med mulighed for forlængelse.

Herudover udpeger hver medlemsstat en ”*central enhed*”, der har til opgave at give oplysninger til de fremsendende instanser og at søge at løse vanskeligheder, som måtte opstå i forbindelse med fremsendelse af dokumenter til forkyndelse (artikel 3).

Dokumenter, der skal forkyndes, fremsendes direkte og hurtigst muligt fra den fremsendende instans til den modtagende instans (artikel 4) sammen med en formular med en anmodning om forkyndelse. Formularen er vedhæftet forordningen som bilag. Som noget nyt i forhold til Haagerforkyndelseskonventionen kan fremsendelse ske på enhver egnet måde – f.eks. elektronisk eller pr. telefax – forudsat at der er tale om en tro gengivelse, og at alle angivelser er let læselige. Den modtagende instans kvitterer for modtagelsen (artikel 6), sørger for forkyndelse for modta-

geren (artikel 7) og attesterer på formularen, at forkyndelse er sket (afleveringsattest) (artikel 10).

Med henblik på en mere effektiv procedure er der i forhold til Haagerforkyndelseskonventionen fastsat regler om, at en modtagelsesattest skal fremsendes hurtigst muligt til den fremsendende instans og inden 7 dage (artikel 6). Kan en forkyndelsesansøgning ikke umiddelbart imødekommes, skal den modtagende instans rekvirere eventuelle manglende oplysninger og dokumenter. Er ansøgningen ikke sendt til den rette stedligt kompetente instans, skal ansøgningen videresendes til den kompetente instans i samme medlemsstat. Forkyndelse skal ske hurtigst muligt. Har det ikke været muligt at forkynde dokumentet senest en måned efter modtagelsen, underrettes den fremsendende instans herom (artikel 7). Medlemsstaterne skal angive, hvilke sprog forkyndelsesansøgningen og afleveringsattesten kan udfyldes på (artikel 4, stk. 3, og artikel 10, stk. 2).

Modtageren kan nægte at modtage det dokument, der skal forkyndes, hvis det ikke er affattet på eller oversat til modtagerstatens officielle sprog eller på afsenderstatens sprog, som modtageren forstår. Den, der anmoder om forkyndelse, afholder eventuelle udgifter til oversættelse, men med mulighed for senere at få dem godtgjort som sagsomkostninger (artikel 5). Den modtagende instans skal i forbindelse med forkyndelsen underrette modtageren om, at pågældende kan nægte at modtage dokumentet, hvis sprogkravene ikke er opfyldt. Nægter modtageren at modtage dokumentet, skal den modtagende instans straks underrette den fremsendende instans herom (artikel 8).

Som noget nyt i forhold til Haagerforkyndelseskonventionen fastlægger forordningen tidspunktet for, hvornår forkyndelse anses for sket (artikel 9). Forkyndelsesdatoen er den dag, dokumentet forkyndes i overensstemmelse med modtagerlandets lovgivning. Hvis der i forbindelse med en sag, som skal anlægges eller verserer i afsenderstaten, er behov for at forkynde et dokument inden for en bestemt frist, er det dog den dato, der er fastsat i lovgivningen i afsenderstaten, der gælder i forhold til den, der har anmodet om forkyndelse. En medlemsstat kan dog fravige disse regler i en overgangsperiode, der kan forlænges hvert femte år. En række medlemsstater har benyttet sig af denne mulighed.

Forordningen tillader ligesom Haagerforkyndelseskonventionen andre former for forkyndelse af retslige dokumenter.

En medlemsstat kan således i særlige tilfælde fremsende retslige dokumenter til den modtagende instans ad konsulær eller diplomatisk vej (artikel 12).

En medlemsstat har også adgang til uden anvendelse af tvang at forkynde retslige dokumenter ved afsenderstatens diplomatiske eller konsulære repræsentanter. En medlemsstat kan dog erklære, at den modsætter sig denne form for forkyndelse på sit territorium, medmindre dokumentet skal forkyndes for en statsborger i afsenderstaten (artikel 13).

Endvidere har en medlemsstat adgang til at lade forkyndelse ske direkte med posten for personer bosat i en anden medlemsstat (artikel 14). En medlemsstat kan angive, under hvilke omstændigheder den accepterer denne type postforkyndelse. Det antages, at sprogkravene efter artikel 8 også skal være opfyldt ved postforkyndelse, selv om medlemsstaterne ikke har afgivet erklæring herom, jf. bl.a. Kommissionens håndbog efter forordningens artikel 17.

Endelig kan enhver, der har interesse i en retssag, direkte anmode den kompetente person – stævningsmand eller lignende – i modtagerstaten om at gennemføre forkyndelse af retslige dokumenter. En medlemsstat kan dog erklære, at den modsætter sig sådan forkyndelse på sit territorium (artikel 15).

Efter forordningens artikel 16 kan udenretslige dokumenter fremsendes med henblik på forkyndelse i overensstemmelse med bestemmelserne i forordningen.

Kommissionen bistået af et rådgivende udvalg fastsætter de nødvendige gennemførelsesforanstaltninger til forordningen. Der udarbejdes i den forbindelse en håndbog med oplysninger om de enkelte landes meddelelser om kompetente myndigheder, sprog mv., samt en ordliste på EU's officielle sprog over de dokumenter, som kan forkyndes inden for rammerne af forordningen, samt gennemførelse af tekniske ændringer af formularen (artikel 17-18). De fastsatte gennemførelsesforanstaltninger, herunder håndbogen med medlemsstaternes oplysninger og ordlisten, findes på Kommissionens hjemmeside på netadressen http://ec.europa.eu/justice_home.

Forordningens artikel 19 indeholder særlige regler for så vidt angår tilfælde, hvor sagsøgte udebliver. Ligesom efter Haagerforkyndelseskonventionen må der, når en stævning eller lignende har skullet forkyndes i en anden medlemsstat, og sagsøgte ikke er mødt, ikke afsiges udeblivelsesdom, før det er fastslået, at stævningen er forkyndt eller afleveret i så god tid, at sagsøgte har kunnet varetage sine interesser. En medlemsstat kan meddele, at sagen alligevel kan afgøres, hvis en forkyndelsesattest efter et konkret fastsat tidsrum på mindst 6 måneder ikke har kunnet opnås, til trods for, at ethvert rimeligt forsøg herpå er gjort. Dommeren kan dog i påtrængende tilfælde træffe bestemmelse om foreløbige eller sikrende foranstaltninger.

Som efter Haagerforkyndelseskonventionen er der mulighed for genoptagelse af udeblivelsesdomme inden for en vis frist i tilfælde, hvor stævning mv. har skullet forkyndes i en anden medlemsstat, men sagsøgte uden egen skyld ikke i tide har fået kendskab til stævningen eller dommen, og pågældendes indsigelser ikke forekommer helt grundløse. Anmodning skal fremsættes inden for rimelig tid efter, at sagsøgte har fået kendskab til dommen. En medlemsstat kan dog meddele, at genoptagelsesansøgninger indgivet efter en vis frist på minimum et år ikke vil blive imødekommet (artikel 19, stk. 4).

Forordningens artikel 20 regulerer forholdet til andre internationale aftaler, som medlemsstaterne har indgået. Det fremgår, at forordningen bl.a. erstatter Haagerforkyndelseskonventionen mellem medlemsstaterne (bortset fra Danmark). Forordningen er dog ikke til hinder for gældende eller nye aftaler mellem medlemsstaterne om yderligere fremskyndelser eller forenklinger af forkyndelse, forudsat at de er forenelige med forordningen.

Oplysninger, herunder navnlig personoplysninger, som fremsendes efter forordningen, må af de modtagende instanser kun anvendes til det formål, der lå til grund for fremsendelsen. Sådanne oplysninger skal behandles fortroligt. Dette berører ikke nationale bestemmelser om de berørte personers ret til at blive holdt orienteret om anvendelsen af de fremsendte oplysninger og heller ikke direktiverne om behandling af personoplysninger (95/46/EF) og om behandling af personoplysninger inden for telesektoren (97/66/EF) (artikel 22).

3.2. Ændringer af forkyndelsesforordningen

Det fremgår af forordningens artikel 24, at Kommissionen hvert femte år skal udarbejde en rapport om forordningens anvendelse med eventuelle forslag til, hvordan forordningen kan tilpasses udviklingen inden for forkyndelsesordningerne.

Kommissionen vedtog den 1. oktober 2004 Rapport om anvendelsen af Rådets forordning (EF) 1348/2000. På baggrund af rapporten har Kommissionen den 7. juli 2005 fremsat forslag til en ændring af forordningen (Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (KOM(2005) 305 endelig)).

Rådet (retlige og indre anliggender) opnåede på mødet den 1.–2. juni 2006 politisk enighed om et forslag til ændring af forordningen. Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Hovedelementerne i forslaget er følgende:

- Der indføres en pligt for den modtagende instans til at træffe alle nødvendige foranstaltninger for, at dokumentet kan forkyndes hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest en måned efter modtagelsen. Har det ikke været muligt at forkynde dokumentet senest en måned efter modtagelsen, skal den modtagende instans omgående underrette den fremsendende instans herom.
- Der indføres en pligt til at give modtageren af et dokument skriftlig underretning om, at pågældende kan nægte at modtage dokumentet, hvis sprogkravene ikke er opfyldt. Underretning sker ved anvendelse af en standardformular.
- Der fastsættes en frist på en uge, inden for hvilken modtageren kan nægte at modtage et dokument, hvis sprogkravene ikke er opfyldt. Nægtelse kan ske i forbindelse med forkyndelsen eller ved at sende dokumentet tilbage til den modtagende instans.
- Det præciseres, at såfremt modtageren har nægtet at modtage dokumentet under henvisning til, at dokumentet ikke er udfærdiget på rette sprog, kan dokumentet forkyndes efter forordningen ledsaget af en oversættelse til rette sprog.
- Der kan ikke længere tages forbehold overfor lovvalgsreglen ved fastlæggelse af forkyndelsesdatoen, jf. forordningens artikel 9.
- Det fastsættes, at eventuelle omkostninger ved forkyndelsen skal svare til et enkelt proportionalt og ikke-diskriminerende gebyr, som er fastsat på forhånd og meddelt Kommissionen.
- Det fastslås, at en medlemsstat kan foretage postforkyndelse i en anden medlemsstat ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller tilsvarende. Medlemsstaterne skal ikke længere angive under hvilke omstændigheder, de accepterer postforkyndelse.

Forslaget er ligesom forkyndelsesforordningen fremsat med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV og er således omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Danmark deltager derfor ikke i vedtagelsen af ændringerne af forordningen, der ikke vil være bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

Som det fremgår af pkt. 4 nedenfor, indeholder parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark en særlig procedure i tilfælde af ændringer af forordningen. Hvis lovforslaget vedtages, agter regeringen - hvis forordningsforslaget med det ovenfor skitserede indhold vedtages - efter parallelaftalens artikel 3 at meddele Kommissionen, at Danmark vil gennemføre indholdet af ændrin-

gerne. I medfør af forslaget til retsplejelovens § 159 a, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 1) kan justitsministeren herefter bestemme, at de nævnte ændringer af forkyndelsesforordningen gælder her i landet.

4. Parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark om forkyndelsesforordningen

Med henblik på at der kommer til at gælde de samme regler om forkyndelse på tværs af grænserne i EU for Danmark som for de øvrige EU-medlemsstater har regeringen som nævnt i pkt. 1 ovenfor efter forelæggelse for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg anmodet om, at Danmark på mellemstatsligt grundlag bliver tilknyttet forkyndelsesforordningen. Regeringen har tilsvarende anmodet om, at Danmark bliver tilknyttet Bruxelles I-forordningen.

På baggrund af forhandlinger mellem Kommissionen og regeringen blev parallelaftaler om Danmarks tilknytning på mellemstatsligt grundlag til Bruxelles I-forordningen og forkyndelsesforordningen undertegnet den 19. oktober 2005. Parallelaftalen om forkyndelsesforordningen er medtaget som bilag 2 til lovforslagets bemærkninger.

Efter høring af Europa-Parlamentet vedtog Rådet den 27. april 2006 afgørelser om Fællesskabets indgåelse af parallelaftalerne og meddelte herefter den 2. maj 2006 Danmark, at Fællesskabet har afsluttet de nødvendige procedurer for ikrafttrædelsen af parallelaftalerne.

Parallelaftalerne træder ifølge aftalens artikel 10 i kraft den første dag i den sjette måned, efter at Danmark har meddelt Fællesskabet, at Danmark har gennemført de nødvendige procedurer for at kunne tiltræde aftalen.

4.1. Indholdet af parallelaftalen vedrørende forkyndelsesforordningen

Efter parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark er formålet med aftalen, at forkyndelsesforordningen og gennemførelsesforanstaltningerne hertil finder anvendelse mellem Fællesskabet og Danmark. Målet er at nå frem til en ensartet anvendelse og fortolkning af forordningen og gennemførelsesforanstaltningerne i alle medlemsstater (artikel 1).

Efter aftalen vil bestemmelserne i forordningen og de hidtil vedtagne gennemførelsesforanstaltninger, der udgør en integreret del af parallelaftalen, herefter – med de fornødne tilpasninger jf. artikel 2, stk. 2 – gælde på mellemstatsligt grundlag mellem Fællesskabet og Danmark (artikel 2).

Parallelaftalens artikel 3 indeholder en særlig procedure i tilfælde af ændringer af forkyndelsesforordningen. Artikel 4 indeholder en lignende procedure for så vidt angår gennemførelsesforanstaltninger til forordningen. Danmark deltager ikke i vedtagelsen af senere ændringer eller gennemførelsesforanstaltninger til forordningen, og sådanne ændringer er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark, jf. forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender.

Vedtages sådanne ændringer eller gennemførelsesforanstaltninger, skal Danmark senest 30 dage efter vedtagelsen af ændringerne eller modtagelse af gennemførelsesforanstaltningerne meddele Kommissionen, hvorvidt Danmark vil gennemføre disse (artikel 3, stk. 2, og artikel 4, stk. 2).

Kan ændringerne eller gennemførelsesforanstaltningerne gennemføres administrativt – f.eks. ved bekendtgørelse med hjemmel i lov – skal meddelelsen angive, at de administrative foranstaltninger træder i kraft samtidig med ændringerne/gennemførelsesforanstaltningerne eller på meddelelsens tidspunkt – afhængig af hvilket tidspunkt der er det seneste (artikel 3, stk. 4, og artikel 4, stk. 3).

Kræver ændringerne Folketingets medvirken, skal de nødvendige lovændringer træde i kraft samtidig med ændringerne eller senest 6 måneder efter meddelelsen, afhængig af hvilket tidspunkt der er det seneste. Tidspunktet for ikrafttræden af lovændringerne skal meddeles Kommissionen (artikel 3, stk. 5, og artikel 4, stk. 7).

Meddelelsen om, at ændringerne eller gennemførelsesforanstaltningerne er gennemført i Danmark, skaber en gensidig mellemstatslig forpligtelse mellem Danmark og Fællesskabet. Ændringerne indgår herefter som en integreret del af aftalen (artikel 3, stk. 6, og artikel 4, stk. 4).

Såfremt Danmark meddeler, at man ikke ønsker at gennemføre en ændring eller en gennemførelsesforanstaltning, eller ikke giver den påkrævede meddelelse til Kommissionen inden 30-dagesfristen, eller såfremt eventuelle påkrævede lovændringer ikke træder i kraft inden for de fastsatte frister, betragtes det som en opsigelse af parallelaftalen, medmindre parterne inden 90 dage beslutter noget andet. Opsigelsen får virkning 3 måneder efter udløbet af de 90 dage (artikel 3, stk. 7, og artikel 4, stk. 5).

Parallelaftalens artikel 5 regulerer forholdet til andre relevante internationale aftaler. Internationale aftaler, som indgås af Fællesskabet, på de områder, som er dækket af forkyndelsesforordningen, er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark, jf. forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender. Danmark afholder sig efter parallelaftalen fra at indgå internationale aftaler, som kan berøre forordningens anvendelse, medmindre dette sker efter aftale med Fællesskabet, og der er fundet tilfredsstillende ordninger med hensyn til forholdet mellem parallelaftalen og den pågældende aftale.

Danmark forpligter sig endvidere til i forbindelse med forhandlinger om internationale aftaler, der kan berøre eller ændre anvendelsesområdet for forkyndelsesforordningen, at koordinere sin holdning med Fællesskabet og at afholde sig fra handlinger, der vil kunne skade målsætningerne i en holdning fastlagt af Fællesskabet inden for dets kompetenceområde.

Parallelaftalens artikel 6 og 7 indeholder regler om EF-Domstolens kompetence:

En dansk domstol skal anmode EF-Domstolen om en præjudiciel afgørelse om gyldigheden eller fortolkningen af aftalen i de tilfælde, hvor en domstol i en anden medlemsstat under de samme omstændigheder ville være forpligtet til at anmode om en præjudiciel udtalelse i relation til forkyndelsesforordningen mv.

Ved fortolkningen af aftalen skal danske domstole endvidere tage passende hensyn til EF-Domstolens afgørelser om forkyndelsesforordningen mv.

Danmark, Rådet, Kommissionen og enhver anden medlemsstat kan anmode EF-Domstolen om en afgørelse om fortolkningen af parallelaftalen.

Danmark har ret til at afgive udtalelse til EF-Domstolen, hvis en ret i en anden medlemsstat har forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål om fortolkningen af en bestemmelse i forkyn-
desforordningen eller i gennemførelsesforanstaltninger hertil.

Ændres de fællesskabsretlige regler om EF-Domstolens kompetence, vil disse regler også gælde for parallelaftalen, medmindre Danmark inden 60 dage efter ændringernes ikrafttræden meddeler Kommissionen, at Danmark ikke ønsker at anvende ændringerne i relation til denne aftale. I så fald betragtes aftalen som opsagt. Opsigelsen får virkning 3 måneder efter meddelelsen (artikel 6, stk. 6).

Kommissionen kan anlægge sag mod Danmark ved EF-Domstolen for manglende overholdelse af aftalen. Overholder en anden medlemsstat ikke aftalen, kan Danmark klage til Kommissionen og anmode den om at reagere over for den pågældende medlemsstat (artikel 7).

Parallelaftalen omfatter de territorier, der er henvist til i artikel 299 i Traktaten om Den Europæiske Union (artikel 8). Bl.a. Grønland og Færøerne er således ikke omfattet af aftalen.

Parallelaftalen ophører, hvis Danmark meddeler, at man ikke længere vil gøre brug af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender. Aftalen kan endvidere opsiges af såvel Danmark som Fællesskabet (artikel 9).

Aftalen træder i kraft den første dag i den sjette måned efter parternes meddelelse om, at de respektive tiltrædelsesprocedurer er afsluttet, jf. artikel 10. Denne ikrafttrædelsesdato gælder i stedet for den i forkyn-
desforordningen fastsatte ikrafttrædelsesdato, jf. artikel 2, stk. 2.

4.2. Forholdet til grundloven og det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender

Regeringen har overvejet, om gennemførelsen i dansk ret af parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager, der er en folkeretlig aftale, indebærer overladelse af beføjelser efter grundlovens § 20. Regeringen har endvidere vurderet forholdet til det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Efter aftalens artikel 2, stk. 1, gælder bestemmelserne i forkyn-
desforordningen på mellemstatsligt grundlag mellem Danmark og Fællesskabet. Forordningen gælder således ikke umiddelbart i Danmark, men alene som en folkeretlig forpligtelse for den danske stat. Parallelaftalen og dermed forordningens bestemmelser vil dermed skulle gennemføres på sædvanlig vis i dansk ret ved de nødvendige lovændringer.

Det fremgår endvidere af aftalens artikel 3 og 4, at senere ændringer af forordningen eller senere gennemførelsesforanstaltninger ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, men at Danmark inden for en vis frist kan beslutte, at man vil gennemføre de pågældende ændringer mv. i dansk ret. Træffer Danmark en sådan beslutning, vil disse ændringer og gennemførelsesforanstaltninger – ligesom forordningens bestemmelser – gælde som folkeretlige forpligtelser mellem Fællesskabet og Danmark.

For så vidt angår bestemmelserne i artikel 2-4 findes der på denne baggrund at være tale om sædvanlige folkeretlige forpligtelser, som Danmark kan påtage sig efter grundlovens § 19, og som

ikke rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 20 eller i forhold til det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Efter aftalens artikel 5 er internationale aftaler, som indgås af Fællesskabet på de områder, som er dækket af forkyndelsesforordningen, ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark. Bestemmelsen rejser på denne baggrund ikke spørgsmål i forhold til grundlovens § 20.

Danmark tilkendegiver endvidere at ville afholde sig fra at indgå internationale aftaler, som kan påvirke anvendelsen af forkyndelsesforordningen, medmindre dette sker efter aftale med Fællesskabet. Bestemmelserne i forordningen er medtaget som bilag til parallelaftalerne og udgør en del heraf, og en international aftale som nævnt ovenfor ville kunne modvirke den fælles anvendelse og fortolkning af bestemmelserne i forkyndelsesforordningen i alle medlemsstater, som er ét af parallelaftalens formål, jf. artikel 1, stk. 2. Heller ikke denne del af bestemmelsen går ud over, hvad der kan vedtages i en almindelig, mellemfolkelig aftale.

Artikel 6, stk. 1, indebærer, at EF-traktatens almindelige bestemmelser om præjudicielle søgsmål finder anvendelse, jf. EF-traktatens artikel 68, stk. 1. Hvis et spørgsmål om gyldigheden eller fortolkningen af parallelaftalen, herunder bestemmelserne i forkyndelsesforordningen, som er medtaget som bilag til parallelaftalen, rejses under en retssag ved en dansk domstol, hvis afgørelser ikke kan appelleres, skal domstolen – hvis den skønner, at en afgørelse af dette spørgsmål er nødvendig, før den afsiger dom – således anmode EF-Domstolen om at afgøre spørgsmålet.

EF-Domstolens afgørelse af dette fortolkningsspørgsmål vil være bindende for de danske domstole, som behandler den sag, der har givet anledning til det præjudicielle søgsmål, men den endelige afgørelse skal træffes af den danske domstol. Denne præjudicielle ordning findes ikke at være omfattet af grundlovens § 20. Det er således bl.a. i forbindelse med gennemførelsen af Europol-konventionen lagt til grund, at den præjudicielle ordning efter denne konvention ikke er omfattet af grundlovens § 20, jf. (Folketingstidende 1996/97, tillæg A, side 3792 (lovforslag nr. 179 (1996-97))).

Efter artikel 6, stk. 2, skal danske domstole ved fortolkningen af parallelaftalen i henhold til dansk ret tage passende hensyn til EF-Domstolens praksis vedrørende forkyndelsesforordningen mv. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med, at formålet med parallelaftalen er nå frem til en ensartet anvendelse og fortolkning af bestemmelserne i forordningen i alle medlemsstater.

Som bestemmelsen er formuleret, er EF-Domstolens retspraksis i sager vedrørende forkyndelsesforordningen mv. (bortset fra sager, der forelægges præjudicielt af danske domstole, jf. ovenfor) ikke bindende for danske domstole, ligesom bestemmelsen indeholder en henvisning til, hvad der gælder efter dansk ret. Bestemmelsen rejser på denne baggrund ikke spørgsmål i forhold til grundlovens § 20 eller i forhold til det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Bestemmelsen i artikel 6, stk. 3, der svarer til EF-traktatens artikel 68, stk. 3, om muligheden for at forelægge EF-Domstolen spørgsmål om den generelle fortolkning af parallelaftalen findes tilsvarende ikke omfattet af grundlovens § 20.

Særligt med hensyn til det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender bemærkes, at det af protokollen om Danmarks stilling bl.a. fremgår, at ingen foranstaltninger, der er vedtaget med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV, og ingen afgørelser truffet af EF-domstolen om for-

tolkning af sådanne foranstaltninger er bindende for eller finder anvendelse i Danmark. Baggrunden for det anførte om EF-Domstolens afgørelser er, at når de overnationale foranstaltninger, der efter EF-traktatens afsnit IV kan vedtages af Fællesskabet, ikke i sig selv kan være bindende for Danmark, kan EF-Domstolens afgørelser om disse foranstaltninger heller ikke være bindende for Danmark. Forbeholdet er imidlertid ikke til hinder for, at Danmark bliver omfattet af EF-Domstolens kompetence for så vidt angår fortolkning og anvendelse af parallelaftalen – som er af mellemstatslig karakter – i forholdet mellem Fællesskabet og Danmark.

Efter artikel 6, stk. 6, gælder ændringer i de fællesskabsretslige regler om EF-domstolens kompetence også for parallelaftalen, medmindre Danmark senest 60 dage fra ændringernes ikrafttræden meddeler Kommissionen, at man ikke ønsker at anvende ændringerne. I så fald ophører parallelaftalen.

Som det fremgår, har Danmark på parallelaftalens område mulighed for at undgå at blive bundet af eventuelle nye regler om EF-Domstolens kompetence ved at give meddelelse herom til Kommissionen. Selv om der på et senere tidspunkt måtte blive tale om at overlade beføjelser omfattet af grundlovens § 20 til EF-Domstolen som led i en ændring af de almindelige fællesskabsregler om EF-Domstolens kompetence, vil Danmark således ikke være forpligtet til at anvende disse regler for parallelaftalen, hvis Danmark afgiver den nævnte meddelelse. Det vurderes på denne baggrund, at tiltrædelse af bestemmelsen i artikel 6, stk. 6, ikke kræver anvendelse af proceduren i grundlovens § 20.

Gennemførelsen af parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark vedrørende forkynelsesforordningen kræver lovændringer her i landet, herved pkt. 5 nedenfor, og indgåelsen af parallelaftalen kræver dermed også Folketingets samtykke efter grundlovens § 19.

Indgåelse af parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark kræver, som det fremgår af det ovenfor anførte, efter regeringens opfattelse ikke anvendelse af proceduren i grundlovens § 20 og må anses for at være i overensstemmelse med det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

5. Lovforslagets udformning og gennemførelsen af parallelaftalen i dansk ret

5.1. Lovforslagets udformning

Parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager indebærer som nævnt ovenfor, at forkynelsesforordningen med gennemførelsesforanstaltninger på mellemstatsligt grundlag vil finde anvendelse i forholdet mellem Fællesskabet og Danmark.

Forkynelsesforordningen er bindende og umiddelbart anvendelig i de øvrige EU-medlemsstater, jf. EF-traktatens artikel 249, dvs. at det er forordningens tekst, der gælder i de øvrige EU-medlemsstater uden gennemførelse i national lovgivning. Målet med parallelaftalen er ifølge aftalens artikel 1, stk. 2, at opnå en ensartet anvendelse og fortolkning af forordningen mv. i alle medlemsstater.

På denne baggrund bør parallelaftalen og forkynelsesforordningen efter Justitsministeriets opfattelse gennemføres i dansk ret ved inkorporering, således at forkynelsesforordningen gælder

her i landet, uden at der sker omskrivning af forordningens bestemmelser til dansk lovgivning. På denne måde sikres det bedst, at bestemmelserne i forkyndelsesforordningen kommer til at gælde her i landet på samme måde som i de øvrige EU-medlemsstater, og det vil således være de samme regler, der gælder i forholdet mellem Danmark og de øvrige EU-medlemsstater som mellem de øvrige EU-medlemsstater indbyrdes.

Med henblik på gennemførelse af bestemmelserne i selve parallelaftalen, jf. pkt. 4 ovenfor, bemærkes, at visse af aftalens bestemmelser må antages at kræve lovgivning. Det gælder navnlig reglerne om ændring af forordningen i forholdet mellem Danmark og Fællesskabet (artikel 2, stk. 2) og om danske domstoles pligt til forelægge præjudicielle spørgsmål for EF-Domstolen (artikel 6, stk. 1). Hertil kommer, at reglerne i forkyndelsesforordningen, der med lovforslaget som nævnt kommer til at gælde her i landet, udgør en del af selve parallelaftalen, jf. aftalens artikel 2, stk. 1.

På den baggrund er lovforslaget udformet sådan, at reglerne i parallelaftalen kommer til at gælde her i landet, selv om ikke alle aftalens bestemmelser isoleret set kræver lovgivning her i landet.

Det foreslås endvidere, at justitsministeren får bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om gennemførelse af parallelaftalen og forordningen. Hvis lovforslaget vedtages, vil Justitsministeriet udstede en bekendtgørelse om bl.a. de oplysninger, Justitsministeriet efter forordningens artikel 23 har meddelt Kommissionen, jf. pkt. 5.2 nedenfor.

Som anført ovenfor under pkt. 4 deltager Danmark ikke i vedtagelsen af ændringer af forkyndelsesforordningen, og sådanne ændringer er ikke bindende for og finder ikke anvendelse i Danmark, jf. forbeholdet om retlige og indre anliggender. Det samme gælder de gennemførelsesforanstaltninger, som Kommissionen med bistand fra det rådgivende udvalg vedtager efter forordningens artikel 17. Tiltræder Danmark ikke ændringerne eller gennemførelsesforanstaltningerne, betragtes det som en opsigelse af parallelaftalen, jf. pkt. 4.1 ovenfor. Som anført i pkt. 3.2 ovenfor er der allerede fremsat forslag om ændring af forkyndelsesforordningen, og der må forventes løbende at kunne blive tale om ændringer af gennemførelsesforanstaltningerne til forordningen.

Ændringer af forordningen vil antagelig typisk være justeringer af mere teknisk karakter som f.eks. de ovenfor under pkt. 3.2 skitserede foreslåede ændringer i lyset af erfaringerne med forordningens anvendelse i praksis. Det samme gælder ændrede gennemførelsesforanstaltninger, der f.eks. kan være en tilpasning af formularen i bilaget til forordningen.

På denne baggrund foreslås det, at justitsministeren kan bestemme, at ændringer af og gennemførelsesforanstaltninger til forkyndelsesforordningen, som Danmark har tiltrådt, jf. parallelaftalens artikel 3 og 4, gælder her i landet. Det bemærkes, at Folketingets Europaudvalg efter de gældende retningslinjer for den danske EU-beslutningsprocedure vil blive orienteret om væsentlige forslag til ændringer af forkyndelsesforordningen inden vedtagelsen i Rådet. Hvis der måtte blive tale om ændringer af en sådan karakter, at Danmark ved en tiltrædelse må anses at blive undergivet forpligtelser af større betydning, kræves endvidere Folketingets forudgående samtykke efter grundlovens § 19.

Der henvises til forslaget til retsplejelovens § 159 a, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

5.2. Gennemførelsen af parallelaftalen i dansk ret

Ved tiltrædelsen af parallelaftalen skal Danmark efter forkyndelsesforordningens artikel 23 meddele Kommissionen en række forskellige oplysninger vedrørende den praktiske anvendelse af forordningens bestemmelser mv.

Efter forordningens artikel 2, 3 og 4 skal Danmark således meddele, hvilke myndigheder der for Danmarks vedkommende er udpeget som henholdsvis *fremsendende instans*, *modtagende instans* og *central instans*. Danmark skal endvidere meddele instansernes stedlige kompetence, på hvilke måder instanserne kan modtage dokumenter, og hvilke sprog der kan benyttes ved udfyldelsen af de forskellige formularer.

Efter Haagerforkyndelseskonventionen er Justitsministeriet central myndighed og modtagende instans, mens domstolene er udpeget som decentrale fremsendende instanser. Denne ordning indebærer, at anmodninger fra udlandet om forkyndelse efter konventionen i alle tilfælde skal sendes til Justitsministeriet. Ministeriet videresender anmodningen til den stedligt kompetente byret, der herefter gennemfører forkyndelsen. Fremsendelsen fra Justitsministeriet til rette byret sker i praksis normalt inden for få dage.

Justitsministeriet finder, at Justitsministeriet også efter forkyndelsesforordningen bør udpeges som central myndighed, jf. forordningens artikel 3, og at domstolene bør udpeges som fremsendende instanser, jf. forordningens artikel 2, stk. 1.

Med henblik på at indhente og samle praktiske erfaringer med forkyndelse af dokumenter efter forkyndelsesforordningen, bør Justitsministeriet indtil videre – ligesom efter Haagerforkyndelseskonventionen – udpeges som den modtagende instans, jf. forordningens artikel 2, stk. 2 og 3, der giver mulighed for alene at udpege én modtagende instans for 5 år ad gangen.

Sammenlægningen af de nuværende 82 byretter til 24 som følge af domstolsreformen, der træder i kraft den 1. januar 2007, jf. lov nr. 538 af 8. juni 2006, indebærer efter Justitsministeriets opfattelse, at de enkelte byretter vil kunne opbygge et større erfaringsgrundlag end i dag med hensyn til behandlingen af udenlandske anmodninger om forkyndelse, og det vil være lettere for en udenlandsk fremsendende myndighed at finde frem til den rette stedligt kompetente byret. Det er på denne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at kompetencen som modtagende instans inden for en kortere årrække som udgangspunkt bør overgå til domstolene (byretterne). Den nærmere tilrettelæggelse heraf bør i givet fald ske efter nærmere drøftelse med Domstolsstyrelsen mv. og i lyset af erfaringerne med anvendelsen af bestemmelserne i forordningen i praksis.

Justitsministeriet vil, inden kompetencen i givet fald overgår til de enkelte byretter, på baggrund af de praktiske erfaringer med forkyndelsesforordningen udarbejde nærmere retningslinjer for sagernes behandling med henblik på at sikre en ensartet behandling af anmodninger om forkyndelse efter forordningen, jf. forslaget til retsplejelovens § 159 a, stk. 2 (lovforslagets § 1, nr. 1).

For så vidt angår *fremsendelsesmåder* for dokumenter, der skal forkyndes, finder Justitsministeriet, at fremsendelse af dokumenter efter forkyndelsesforordningen bør kunne ske pr. post, telefax eller e-mail under forudsætning af, at indholdet af det modtagne dokument er en tro gengivelse af det afsendte dokument, og at alle angivelser på dokumentet er let læselige.

For så vidt angår artikel 4 og 10 om, hvilke *sprog* forkyndelsesansøgninger og attester om forkyndelse kan udfærdiges på, finder Justitsministeriet, at Danmark bør acceptere ansøgninger om forkyndelse efter artikel 4 udfærdiget på dansk, engelsk eller fransk, og at afleveringsattester efter artikel 10 kan udfærdiges på dansk, engelsk og fransk efter den danske myndigheds valg. Dette svarer til ordningen efter Haagerforkyndelseskonventionen, der ikke har givet anledning til problemer i praksis.

Efter forordningens artikel 9, stk. 3, skal Danmark underrette Kommissionen, såfremt man af særlige grunde ønsker at fravige ordningen i artikel 9, stk. 2, om *datoen for forkyndelsen*. Justitsministeriet finder ikke, der er grundlag for at fravige forordningens regler på dette punkt. Det bemærkes i øvrigt, at efter det foreliggende udkast til ændring af forkyndelsesforordningen er der ikke mulighed for at fravige forordningens regler om dato for forkyndelse.

Efter forordningens artikel 13, stk. 2, skal Danmark meddele Kommissionen, såfremt man modsætter sig frivillig *forkyndelse ved diplomatiske eller konsulære repræsentanter* over for andre end statsborgere i afsenderlandet. I overensstemmelse med ordningen efter Haagerforkyndelseskonventionen bør Danmark efter Justitsministeriets opfattelse ikke modsætte sig denne forkyndelsesmåde.

Efter forordningens artikel 14 skal Danmark meddele, under hvilke omstændigheder man accepterer *postforkyndelse* af retslige dokumenter. Med henblik på at sikre, at modtageren faktisk har modtaget brevet, hvilket i udeblivelsessager også kan have betydning for, om dommen senere vil kunne anerkendes og fuldbyrdes i Danmark, bør postforkyndelse efter denne bestemmelse ske efter retsplejelovens regler om brev- eller postforkyndelse samt under forudsætning af, at dokumentet er affattet på eller ledsaget af en oversættelse til dansk eller til et andet sprog, som modtageren forstår.

Efter forordningens artikel 15 skal Danmark meddele, såfremt man modsætter sig, at enhver, der har interesse i en retssag, kan lade forkyndelse foretage i Danmark *direkte ved henvendelse til stævningsmænd mv.* Der er efter dansk ret ikke adgang til, at private kan anmode stævningsmænd om at foretage forkyndelse i Danmark. Danmark har således taget forbehold over for den tilsvarende bestemmelse i Haagerforkyndelseskonventionens artikel 10, litra c, og Danmark bør efter Justitsministeriets opfattelse tilsvarende modsætte sig forkyndelse af retslige dokumenter i Danmark efter forordningens artikel 15, stk. 1.

Efter forordningens artikel 19, stk. 1, må dommeren i *udeblivelsessager* ikke afgøre sagen, før det er fastslået, at stævningen er behørigt forkyndt efter en fremgangsmåde med hjemmel i forordningen. Dog kan et land meddele, at sagen kan afgøres, bl.a. når det inden for en periode på mindst 6 måneder ikke har været muligt at opnå bevis for, at dokumentet er forkyndt. Efter retsplejelovens § 159 kan forkyndelse foretages i Statstidende, bl.a. hvis vedkommende fremmede myndighed undlader at efterkomme en ansøgning om forkyndelse. Svarende til ordningen efter Haagerforkyndelseskonventionen og Danmarks erklæring hertil bør Danmark efter Justitsministeriets opfattelse afgive en erklæring efter forordningens artikel 19, stk. 2, hvorefter sagen kan afgøres, selv om der ikke er modtaget afleveringsattest, når betingelserne i bestemmelsen er opfyldt, jf. herom pkt. 3.1 ovenfor.

Efter forordningens artikel 19, stk. 4, kan et land fastsætte en absolut frist på minimum et år for fremsættelse af ansøgninger om genoptagelse af udeblivelsesdomme. Efter retsplejelovens §

367 har domfældte adgang til genoptagelse af udeblivelsesdomme, såfremt vedkommende skriftligt anmoder herom inden 4 uger efter dommens afsigelse. Retten kan undtagelsesvis genoptage sager, hvis anmodning indgives senere, men inden et år efter afsigelsen. Danmark har i forbindelse med tiltrædelsen af Haagerforkyndelseskonventionen i overensstemmelse hermed erklæret, at en anmodning om ny behandling af sagen ikke vil blive imødekommet, hvis anmodningen fremsættes mere end et år efter afgørelsen, og at spørgsmålet om genoptagelse af en udeblivessag afgøres efter retsplejelovens regler herom.

Danmark bør tilsvarende afgive en erklæring efter forordningens artikel 23 om, at en anmodning efter forordningens artikel 19 om ny behandling af sagen ikke vil blive imødekommet, hvis anmodningen fremsættes mere end et år efter afgørelsen. Dette svarer som nævnt til, hvad der gælder efter retsplejelovens § 367 om genoptagelse.

Hvis lovforslaget vedtages, agter Justitsministeriet at give meddelelse til Kommissionen efter forordningens artikel 23 i overensstemmelse med det, der er anført ovenfor.

Efter forordningens artikel 20, stk. 3, skal medlemsstaterne endvidere sende Kommissionen kopi af *andre aftaler mv.*, som medlemsstaterne er parter i, om yderligere fremskyndelser eller forenklinger, der er forenelige med forordningen. Justitsministeriet vil i givet fald meddele Kommissionen, at Den Nordiske Retsbistandskonvention fortsat finder anvendelse ved anmodning om forkyndelse af dokumenter mellem Danmark og de øvrige nordiske lande.

6. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget gennemfører parallelaftalen mellem Fællesskabet og Danmark om forkyndelsesforordningen og skaber det retlige grundlag for dansk tilknytning på mellemstatsligt grundlag til forkyndelsesforordningen, der som følge af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

7. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige af betydning.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amts-	Ingen af betydning	Ingen af betydning

kommuner		
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser For erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Der henvises til bemærkningerne ovenfor under pkt. 6.	

8. Høring

Lovforslaget har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Præsidenten for Retten i Aalborg, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Amtsrådsforeningen, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Inkassobranche, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Sø-Restaurations Forening, Dansk Told- og Skatteforbund, Danske Speditører, De Danske Patentagenters Forening, Det Danske Voldgiftsinstitut, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund 3F, Finansrådet, Fiskernes Forbund, FOA – Fag og Arbejde, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Politimestre i Danmark, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Statsforvaltningsdirektører, Foreningen af Statsamtsjurister, Foreningen Danske Inkassoadvokater, Forsikring & Pension, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Handels- og Kontorfunktionærernes forbund i Danmark, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HTS-A Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen, HTS-I, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Landsorganisationen i Danmark LO, Liberale Erhvervs Råd, Maskinmestrenes Forening, Metal Søfart, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Procesbevillingsnævnet, Realkreditrådet, Restaurationsbranchens Forbund, Sammenslutningen af Danske Pantebrevshandlere, Statsansattes Kartel, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Syddansk Universitet, Søfartens Arbejdsmiljøråd, Søfartens Ledere – Dansk Navigatorforening, Sømændenes Forbund, Sølovudvalgets medlemmer, Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, Århus Retshjælp og Århus Universitet.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Der foreslås en ny bestemmelse i retsplejelovens § 159 a (i retsplejelovens kapitel 17 om forkyndelse mv.), hvorefter parallelaftalen om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager og bestemmelserne i forkyndelsesforordningen, jf. bilag 2 til lovforslagets bemærkninger, gælder her i landet, jf. *stk. 1*.

Hidtil er anmodninger om forkyndelse i forholdet mellem Danmark og de øvrige EU-medlemsstater blevet behandlet efter reglerne i Haagerforkyndelseskonventionen. Lovforslaget indebærer, at konventionen i forhold til de øvrige EU-lande erstattes af bestemmelserne i forkyndelsesforordningen og parallelaftalen, som herefter (inden for forordningens anvendelsesområde) vil gælde for anmodninger fra andre EU-lande om forkyndelse af dokumenter i Danmark og for anmodninger fra Danmark om forkyndelse af dokumenter i de andre EU-lande. Bestemmelserne i forkyndelsesforordningen er beskrevet nærmere i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.

Til brug for den praktiske gennemførelse af forkyndelser på tværs af grænserne inden for EU har Kommissionen udarbejdet en håndbog mv., der indeholder medlemsstaternes oplysninger efter forordningens artikel 23. Håndbogen kan findes på Kommissionens hjemmeside på netadressen http://ec.europa.eu/justice_home. Disse gennemførelsesforanstaltninger efter forordningens artikel 23 er ikke udtrykkeligt nævnt i forslaget til retsplejelovens § 159 a, stk. 1, da der alene er tale om indsamling og offentliggørelse af oplysninger fra medlemsstaterne, som danner grundlag for anvendelsen af forordningens bestemmelser i praksis (men som ikke kræver gennemførelseslovgivning her i landet).

Parallelaftalens artikel 6, stk. 1, indebærer, at EF-traktatens almindelige bestemmelser om præjudicielle søgsmål finder anvendelse på parallelaftalens område, jf. EF-traktatens artikel 68, stk. 1. Hvis et spørgsmål om gyldigheden eller fortolkningen af parallelaftalen, herunder bestemmelserne i forkyndelsesforordningen mv., som udgør en del af parallelaftalen, rejses under en retssag ved en dansk domstol, hvis afgørelser ikke kan appelleres, skal domstolen – hvis den skønner, at en afgørelse af dette spørgsmål er nødvendig, før den afsiger dom – således anmode EF-Domstolen om at afgøre spørgsmålet. Dette svarer til, at danske domstole på en række andre områder, hvor der kan opstå EU-retlige spørgsmål, efter reglerne i EF-traktaten i visse tilfælde kan eller skal forelægge et såkaldt præjudicielt spørgsmål for EF-Domstolen, hvis afgørelse af det forelagte EU-retlige spørgsmål herefter skal lægges til grund under den danske domstols afgørelse af den sag, der gav anledning til det præjudicielle spørgsmål (EF-traktatens artikel 234).

Udebliver sagsøgte i forbindelse med en retssag i Danmark, hvor stævningen har skullet forkyndes i en anden EU-medlemsstat efter forkyndelsesforordningens regler, skal retten påse, at ikke blot retsplejelovens almindelige betingelser for afsigelse af udeblivelsesdom, men også de særlige betingelser for at afsige udeblivelsesdom efter reglerne i forordningens artikel 19, stk. 1 og 2, jf. lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.1 og 5.2, er opfyldt.

Med hensyn til genoptagelse af udeblivelsesdomme bemærkes, at genoptagelse vil kunne ske efter reglerne i forordningens artikel 19, stk. 4, som dog næppe vil have større praktisk betydning ved siden af den almindelige genoptagelsesregel i retsplejelovens § 367.

Efter forslaget til *stk. 2* kan justitsministeren fastsætte nærmere regler om gennemførelsen af parallelaftalen og forkyndelsesforordningen. Hvis lovforslaget vedtages, vil Justitsministeriet udstede en bekendtgørelse om bl.a. de oplysninger, Justitsministeriet har meddelt Kommissionen efter forkyndelsesforordningens artikel 23, jf. herved lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5.2.

Efter forslaget til *stk. 3* kan justitsministeren bestemme, at ændringer af og gennemførelsesforanstaltninger til forkyndelsesforordningen gælder her i landet, og justitsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om gennemførelse heraf. Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.2 vil denne bemyndigelse i givet fald bl.a. kunne anvendes i forbindelse med gennemførelsen af det forslag om ændring af forkyndelsesforordningen, som for tiden behandles i EU.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5, hvor der også er redegjort nærmere for gennemførelsen i dansk ret af forordningens forskellige bestemmelser.

Til § 2

Det foreslås, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Efter parallelaftalens artikel 10 træder aftalen i kraft den første dag i den sjette måned efter parternes meddelelse om, at de har afsluttet de nødvendige procedurer. Fællesskabet har den 2. maj 2006 meddelt, at man har afsluttet de nødvendige procedurer. Ikrafttrædelsen af parallelaftalen afhænger således af Danmarks meddelelse til Fællesskabet om lovforslagets endelige vedtagelse.